

SAKSFRAMLEGG

Temaplan folkehelse 2024-2033

Utvalgssak	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	24.10.2024
	Kommunestyre	07.11.2024

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til kommunestyret:

Temaplan folkehelse 2024-2033 vedtas.

Begrunnelse

Gjennom folkehelseloven har kommunene ansvar for å fremme innbyggeres folkehelse. Det ble i 2023 og begynnelsen av 2024 utarbeidet et oversiktsdokument over folkehelsen i Krødsherad. Kommunestyre ble tidligere i år orientert om funnene i oversiktsdokumentet. Temaplan folkehelse tar utgangspunkt i utfordringene som er identifisert i oversiktsdokumentet. Det har vært gjennomført en bred medvirkning hvor alle lag, foreninger og ellers alle innbyggere i Krødsherad ble invitert til å delta. Innspillene har blitt tatt med inn i utarbeidelsen av folkehelseplanen.

Saksopplysninger:

Temaplan folkehelse ble lagt ut på høring med høringsfrist 15.09.2024 etter vedtak i formannskapet 06.06.2024. Høringsbrev ble sendt til alle lag og forening i Krødsherad, til Statsforvalteren og Buskerud fylkeskommune, samt ungdomsrådet, rådet for eldre og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne. I tillegg ble planen gjort tilgjengelig på kommunens nettside.

Oversiktsdokumentet viste at Krødsherad kommune står ovenfor tre hovedutfordringer innenfor folkehelse, og dette er:

- **Demografiutfordringer:** Befolkningen blir stadig eldre, samtidig som vi blir færre yrkesaktive. Dette vil føre til at presset både på helsetjenestene og eldreomsorgen blir stort.
- **Utenforskap:** Utenforskap har store konsekvenser både for den enkelte og for samfunnet som helhet. Å oppleve utenforskap kan blant annet øke faren for fysisk og psykisk sykdom.
- **Overvekt/lite fysisk aktivitet:** Dette har store konsekvenser for samfunnet i form av blant annet høyere utgifter og press på helsesektoren, og for de enkelte i form av blant annet dårligere helse og risiko for å falle utenfor arbeidslivet.

Folkehelseplanen setter mål og strategier inn i en overordnet sammenheng, og er ment å vise retning for et helhetlig, systematisk og målrettet folkehelsearbeid. Folkehelseplanen inneholder ikke tiltak, siden tiltak skal komme fram i handlingsplaner under folkehelseplanen, og eller i alle andre planer kommunen utarbeider.

Kommunen har mottatt fire innspill til folkehelseplanen, og dette er fra Krøderen Velforening, Buskerud fylkeskommune, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Krødsherad hagelag.

Innspillet fra Krøderen Velforening påpeker viktigheten av konkret og forpliktende oppfølging av den overordna temaplanen for folkehelse. Videre skriver Krøderen Velforening om viktigheten av enkeltindividets vilje og evne til å faktisk gjøre de sunne individuelle valgene som påvirker folkehelsen i hverdagen.

Buskerud Fylkeskommune har fremmet et forslag om en ny vurdering av første målet i punkt 2.2 «Sikre tilstrekkelig omsorg for den økende eldre befolkning», samt den tilhørende strategien i punkt 2.3 «Utvikle og styrke helhetlig omsorgstjenester som tar hensyn til de spesielle behovene til eldre». Fylkeskommunen bemerker at målet for det forebyggende arbeidet i folkehelsemeldingen 2024 er at eldre skal ha best mulig helse, så lenge som mulig.

Statsforvalteren skriver i sitt innspill at de savner en tydeliggjøring av hvordan kommunen skal følge opp og evaluere igangsatte tiltak og eget arbeid på folkehelseområdet. Videre bemerker Statsforvalteren at de ikke er kjent med om kommunen har utarbeidet en strategisk kompetanseplan. Målet med en kompetanseplan er å synliggjøre organisasjonens kompetansebehov framover, hvordan kompetansen skal skaffes, og oppnå en evne til å fornye tjenester og arbeidsformer. Det nevnes også kommunenes rolle knyttet til tilpasninger så eldre kan bli boende hjemme med et tilgjengelig tjenestetilbud når behovet oppstår. Innenfor innsatsområdet for utenforskap skriver Statsforvalteren at i tillegg til det som er nevnt i folkehelseplanen kan føre til utenforskap, så er seksuell helse også sentralt i dette.

Krødsherad hagelag sitt innspill går på muligheter for å opprette parsellhager for interesserte i alle aldersklasser, samt legge til rette for skolehager.

Kommunedirektørens vurdering:

Kommunedirektøren er enig i at hver og en i samfunnet må ta ansvar for sin egen folkehelse. For å tydeliggjøre dette har det i planens innledningsdel blitt lagt til følgende setning: *«Samfunnet som helhet har ansvar for å tilrettelegge for god folkehelse, og som enkeltindivid har vi ansvar for å ta gode valg for egen helse»*

Det er tatt en ny vurdering av de to punktene Buskerud fylkeskommune nevnte i sitt innspill. Første mål i punkt 2.2 er endret til: *«Sikre tilpasninger så eldre kan bli boende lenger hjemme, samt sørge for tilstrekkelig og tilgjengelig omsorg/tjenestetilbud når behovet oppstår»* Med denne endringen av målet møter vi også det Statsforvalteren skriver om at eldre kan bli boende lenger hjemme. Kommunedirektøren har også tatt en vurdering av i punkt 2.3 *«Utvikle og styrke helhetlig omsorgstjenester som tar hensyn til de spesielle behovene til eldre»* og har kommet fram til at denne strategien blir stående slik den gjør. Meningen bak strategien er at mange eldre har et annet behov for omsorgstjenester enn de som ikke er eldre, og det er viktig å omsorgstjenester som imøtekommer spesielle behov for eldre.

Når det gjelder det Statsforvalteren skriver om kompetanseplan så er dette noe kommunedirektøren er enig i at er viktig. Det er derfor lagt til en strategi under punkt 2.3: «*Utarbeide lokal kompetanseplan for å imøtekomme kommende demografiutfordringer. Dette arbeidet skal gjøres i 2025*» Videre påpekte statsforvalteren at seksuell helse også kan føre til utenfor, så i kapittel 3.1 er det tatt med at også usikkerhet rundt kjønnsidentitet kan føre til utenforskap.

I høringsinnspillet til Krødsherad hage lag viser det til at folk som har hage har en økt sjanse til en generell god fysisk og psykisk helse. Punkt 4.2, og punkt 4.3 siste setning lyder nå: «*Benytte lokal kulturhistorie og kommunens grøntområder for å øke motivasjon for økt fysisk aktivitet*»

Vedlegg

- 1 Temaplan for folkehelse 2024-2033
- 2 Høringsuttalelse - emaplan for folkehelse 2024 - 2033
- 3 Høring - Temaplan for folkehelse i Krødsherad kommune - 2024 - 2033 - Høringsbrev.pdf
- 4 Krødsherad - Uttalelse til forslag til temaplan for folkehelse for perioden 2024-2033.pdf
- 5 Høringsuttalelse - Temaplan folkehelse 2024-2033
- 6 Oversiktsdokument Krødsherad 2024-2028